

LOGOPEDO PAGALBA MOKINIUI IR ŠEIMAI

Dauguma vaikų į mokyklą ateina turėdami susiformavusią kalbą, t.y. teisingai taria kalbos garsus, pakankamas aktyvusis ir pasyvusis žodynas, taisyklinga kalbos gramatinė sandara, rišlus pasakojimas. Tačiau kai kurie būsimieji pirmokai turi kalbos sutrikimų ir jų kalbos raida atsilieka nuo bendraamžių.

Vaikas gali netarti įvairių garsų (s, š, z, ž, c, č, r, l, j ir kt.).

Dažnai vaikai gerai ištaria visus kalbos garsus, tačiau kalbėdami painioja panašios artikuliacijos garsus: šarka - sarka, loja - joja, ratas - latas. Toks painiojimas rodo, kad yra neišlavėjęs foneminis suvokimas. Šiuo atveju vaiko fizinė klausa yra normali, tačiau jis dar nesugeba skirti akustiškai panašius garsus. Būtina lavinti šį gebėjimą. Yra linksmų žaidimų, užduočių, kurias atlikdami vaikai kartu ir mokosi.

Mokykloje logopedas šalina ne tik tarties sutrikimus. Jo pagalbos reikia ir kitais atvejais: pavyzdžiui, kai vaikai nesugeba atpasakoti nesudėtingo teksto, suformuoti konkretaus atsakymo, jų skurdus žodynas, nežino kai kurių daiktų ar veiksmų pavadinimų, jų kalboje nėra apibendrinančių žodžių. Dažniausiai tokiems vaikams sunkiau sekasi skaityti ir rašyti.

Logopedas teikia švietimo pagalbą, kai vaikas susiduria su šiais mokymosi skaityti ir rašyti sunkumais:

- ♦ lėtai įsimena raides, painioja jas su kitomis;
- ♦ sunkiai raides jungia į skiemenis, žodžius;
- ♦ painioja grafiškai panašias raides (e-è, b-d, b-p);
- ♦ painioja akustiniu požiūriu panašias raides (k-g, p-b, t-d, s-š ir kt.);
- ♦ neskiria ilgųjų- trumpųjų balsių (i-y, u-ū);
- ♦ painioja balsius ir dvibalsius (è-ie, o-uo), dvibalsius tarpusavyje (au-uo, ei-ie);
- ♦ nerašo minkštumo ženklo;
- ♦ praleidžia raides, sukeičia jas vietomis ir kt.

Tėveliams parašius sutikimą mokyklos Vaiko gerovės komisijai, logopedas atlieka išsamų kalbos ir kalbėjimo tyrimą. Jeigu reikia, skiriamos pratybos, kurių metu šalinami tarties sutrikimai, lavinamas foneminis suvokimas, tikslinamas ir turtinamas žodynas, tikslinamas kalbos gramatinis taisyklingumas, ugdoma rišlioji kalba. Daug dėmesio skiriama rašymo ir skaitymo sunkumams įveikti.

Vedamos pratybos grupėse, pogrupuose, dirbama ir individualiai. Mokoma pamokų ir ne pamokų metu.

Logopedas gali pasiūlyti vaikams, jų tėveliams užduotis, kurios padės greičiau įsisavinti mokomąją medžiagą.

Tėveliai turėtų nuolat bendrauti su logopedu, domėtis savo vaiko pasiekimais. Teigiami mokymosi pokyčiai bus tada, kai sėkmingai bendradarbiaus vaikas - logopedas tėveliai.